

СЕВЕРОИЗТОЧЕН РАЙОН

Обща характеристика на района

Североизточният район обхваща северната част на българския бряг на черноморското крайбрежие, част от източния дял на Стара планина, част от Лудогорието и Добруджа. Районът е съставен от областите Варна, Добрич, Шумен и Търговище и 35 общини:

Площта на района е 14 487 км² или 13.05% от територията на страната. Той е най-малкият по площ от всички райони в страната.

Териториална структура и ресурси. Разпределението на земята по видове земеползване е следната: земеделските територии са 68.8%, горските 23.3%, урбанизираните 5.9%. Районът е на първо място в страната по количеството обработваема земя на човек от населението (9,3 дка).

Населението на района според преброяването от февруари 2011 г. е 966 097 души или 13.12% от населението на страната. Разпределението на населението по области обаче показва значителни разлики, което е индикатор за различия и в общото социално-икономическо развитие в района – с най-голям брой, почти половината от населението на района, е област Варна – 475 074 д., област Добрич е с 189 677 д, област Шумен е с 180 528 д., а област Търговище е с най-малък брой население – 120 818 д. В град Варна е съсредоточена една трета от населението на района (334 870 д).

Системата от **образователни институции** в Северозападния район е сравнително добре развита. По данни на НСИ за 2011 г. на територията на района са разположени общо 355 образователни институции, като мрежата обхваща 348 училища, 1 самостоятелен колеж и 6 университета и специализирани висши училища.

Системата на здравеопазването в Североизточен район е сравнително добре развита. Районът разполага с относително добре изградена здравна мрежа и постига средно ниво за страната по осигуреност със здравни грижи. През 2011 г. в района има 37 болнични заведения, от които 17 са многопрофилни болници и 16 специализирани болници. Освен тях има и 277 заведения за извънболнична помощ.

Достъп на домакинствата до интернет

Различна е степента на развитие на **телекомуникациите** на територията на различните области в Североизточния район. Относителният дял на домакинствата с достъп до Интернет през 2010 г. се движи от 20,2% за област Търговище до 28,1% за област Варна, при средна стойност за СИР 25,8%, а за страната - 33,1%. В СИР за относителен дял на домакинствата с достъп до Интернет през 2013 г. този показател е 51,5%. Проблеми с достъпът до интернет съществуват основно в селата, където степента на оборудване на домакинствата и фирмите с компютри е твърде ниска.

Таблица 1. Развитие на интернет услугите към 31.12.2013 г.

Район от ниво 2	Дял на домакинствата с достъп до интернет - %	Дял на домакинствата с достъп до широколентови услуги - %	Дял на лицата, редовно ползващи интернет – %	Дял на лицата, които никога не са използвали интернет %
БЪЛГАРИЯ	53.7	53.6	51.2	40.6
Северозападен район	42.8	42.4	42.7	46.9

Северен централен район	49.6	49.4	48.4	43
Североизточен район	51.5	51.5	47.8	45.7
Югоизточен район	46.5	46.5	46.3	43.8
Южен централен район	52.7	52.7	45.4	45
Югозападен район	64.3	64.2	63.4	30.5

Източник: НСИ

По отношение на двата допълващи се показателя за ползването на достъпа до Интернет, Североизточният район е в лоша позиция – на трето място по процент на лицата, регулярно използващи интернет и на предпоследно място, които никога не са използвали интернет. В най-добра позиция е Югозападният район, с най-висок дял на лицата, регулярно използващи интернет и най-нисък - на никога не използвалите интернет.

Европейските индекси и анализи за развитието на **широколентовия достъп** са еднозначни, че страната ни изостава от другите държави-членки на ЕС, както по отношение на свързаност и приложение на технологиите от страна на бизнеса и потребителите, така и по отношение на ползваемостта. В Република България разпространението на широколентов достъп е много по-ниско от средния показател за ЕС, като в селските райони широколентов достъп на практика липсва.

По данни на Евростат през 2007 г. широколентовият достъп в България е бил 15%, при средна стойност за ЕС 42%. През 2009 г. този показател става 26% за България и 57% за ЕС, а през 2011 г. разпространението на широколентов достъп в България достига 40% при средна стойност за ЕС вече 67%, т.е. все още сегашното равнище в страната е под средното на ЕС преди 5 години.

Покритие на високоскоростен интернет в района

На приложената карта са показани скоростите на достъп на ниво район на планиране NUTS 2 за Североизточен район.

Достъп на високоскоростен интернет в района

Достъпът до Интернет е осигурен в градските центрове. Проблеми съществуват основно в селата, където все още степента на оборудване на фирмите и домакинствата с компютри е твърде ниска и е необходимо изграждането на публични места за достъп до мрежата /телецентрове/. Това води до задълбочаване на териториалните различия в използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ) и се отразява на регионалния икономически растеж и конкурентоспособност. В този контекст насочването на ресурси за развитието на електронните комуникации добива изключителна важност за преодоляване на регионалните различия в достъпа до електронни услуги и развитието на информационното общество в Североизточен район.

Особено внимание относно развитието на електронните комуникации следва да се обърне на малките населени места в близост до по-големите градски центрове - Варна, Добрич, Шумен, които се очертават като подходящо място за развитие като модерни жилищни зони от еднофамилни къщи, разположени близо до природата, с висок стандарт на живот.

Необходимо е да се разшири достъпът и използването на мрежите и услугите на ИКТ, предвид нарастващата роля на информацията, особено в по-малките градове и селата, където обществените места за достъп до информация са единствената възможност за много потребители. Изграждането на обществени информационни системи и гарантираното предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, включително и на улеснен достъп за хората с увреждания, е задължителна стъпка към информационното общество.

Модернизацията на преносните телекомуникационни мрежи и ускоряването на цифровизацията на местните мрежи, паралелно с разширяването им в икономически

слаборазвитите и отдалечени територии, е от решаващо значение за подобряването на достъпа до ИКТ и за цялостната социално-икономическа среда в Североизточния район.

На приложената карта в бяло се вижда липсата на широколентова мрежа за Северозападен район или населените места без нито един доставчик на широколентов интернет в този район.

За Североизточен район с население над **100** жители, попадащи в **бяла зона** ще бъдат обхванати **150** населени места от общо **28** общини в **4** области, като общия брой засегнато население ще бъде **43 383**. Разстоянието за изграждането на инфраструктурата е около **750** км..

На картата в сиво е показано наличието на широколентова мрежа за Североизточен район за население с един доставчик на интернет или така наречените „сиви зони“.

За Североизточен район с население над **100** жители, попадащи в **сива зона** ще бъдат обхванати **270** населени места от общо **33** общини в **4** области, като общия брой засегнато население ще бъде **137 916**. Разстоянието за изграждането на инфраструктурата е около **1 355** км..